

Hrob Přemysla Otakara II. v Saské kapli Svatovítského chrámu

vala jeho pohřeb do posvěcené půdy. Provizorně bylo uloženo ve znojemském klášteře a teprve roku 1296 je Václav II. nechal pohřbít v Anežském klášteře. Roku 1373 byly exhumovány Karlem IV. a přeloženy do nového hrobu v chrámu sv. Víta na Pražském hradě, a to pod krásný opukový náhrobek z dílny Petra Parléře.

Mnohočetná manipulace s ostatky znamenala, že tělo bylo znovu a znovu poškozováno, takže do moderní doby se kosti Přemysla Otakara II. dochovaly v horším stavu, než je tomu u jeho předchůdců či současníků. V katedrále navíc poškodila ostatky pronikající voda. Pro zřetelně byly proto označeny už ve středověku (snad už Václavem II.) nápisem na koruně a na zvláštní olovené destičce – ačkoliv tělesné pozůstatky se v té době takto běžně neoznačovaly.

ⁱ ŽEMLIČKA, Josef. *Přemysl Otakar II.: král na rozhraní věků*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2011, s. 475.

Václav II.

Období Václava II. patří k nejznámějším epochám českých středověkých dějin. Narodil se 27. září 1271, jeho otcem byl Přemysl Otakar II. Avšak tatínka si malý Václav moc neužil, protože král „železný a zlatý“ padl v bitvě na Moravském poli, když jeho nástupci bylo teprve sedm let. V takovém věku se samozřejmě nemohl ujmout vlády, příležitosti se tedy chopil nový královnin partner Záviš z Falkenštejna. Jakmile Václav povyrosl, pokusil se v zemi obnovit pořádek – a úspěšně. České země rozšířil o Chebsko a roku 1300 byl korunován i polským králem; svého malého syna, pozdějšího Václava III., dosadil symbolicky na uherský trůn. V témže roce u nás zavedl novou měnu – pražské groše. Reformoval také hornická práva, takže byly zavedeny například šestihodinové pracovní směny se zákazem jejich opakování. Ovšem i tak zůstal Václav II. navždy ve stínu svého otce, který byl po dlouhá staletí oblíbenější i mezi historiografy.

V prosinci roku 1304 se začala králova nemoc, tedy tuberkulóza, ozývat naplno. Trpěl silnými bolestmi, které ještě zhoršoval stres z komplikované politické situace. V posledním období svého života se Václav snažil napravit všechny křivdy, jichž se dopustil, splatit dluhy, vyrovnat se s každým a urovnat konflikty zejména s římským králem,

Pražský groš Václava II.

Takhle vypadal Zbraslavský klášter na konci 19. století

aby svému nástupci, budoucímu Václavu III., usnadnil začátek vlády – přece jen to byl teprve nezkušený chlapec. Oba muži, otec a syn, byli z dnešního pohledu velmi mladí a jejich věkový rozdíl činil pouhých osmnáct let. Umírajícímu králi Václavovi bylo necelých čtyřiatřicet, jeho synovi patnáct – a tento syn měl před sebou pouhý rok života, než byl zavražděn.

Na jaře se Václavu II. ještě přitížilo. Letopisec Petr Žitavský popisuje, jak se král na konci života vzdal veškerého luxusu a majetek věnoval na dobročinnost, a to včetně nákladného oblečení, které vyměnil za skromné cisterciácké roucho z obyčejného sukna. Lože kázal převléknout do laciné tkaniny a jako správný kajicník si nechal ostříhat vlasy. Aby svou proměnu dovršil, vyslovil prý přání být pohřben v oděvu konvrše cisterciáckého řádu na obvyklém místě, kde byli členové řádu pohřbíváni, tedy „třebas pod nějakým okapem na Zbraslavi“.¹ Do místnosti, kde ležel, nechal zabudovat několik oltářů a denně poslouchal mše, což měl rád i v době, kdy byl ještě v plném zdraví. Nyní to byla jeho jediná útěcha, jíst a pít mu nechutnalo, světské záleži-

tosti ho přestaly zajímat a obklopil se duchovními. Poslední pomazání přijal od zbraslavského opata Konráda. Konrád krále zastoupil i během velikonočních charitativních akcí, kdy za něj omýval nohy chudým, rozdával peníze a jídlo... Také měl dle králova přání sloužit první mši o Vzkříšení Páně, jakmile Václav zemře. I dalším duchovním rozdál panovník instrukce, jaké mše mají sloužit, nábožensky laděné pokyny sdělil rovněž svému následníku. Václav II. zemřel v pět hodin ráno 21. června 1305 na tuberkulózu.

Tělo bylo omyto a oblečeno do korunovačního hávu, na hlavu nasazena koruna, do rukou vloženo žezlo a jablko. Duchovní vykonali potřebné obřady; na druhý den davy lidí pozorovaly vynášení králova těla. Máry nesli šlechtici a za nimi v průvodu kráčeli kněží a mniši. Průvod se zastavil v mnoha kostelích, aby se tam společně pomodlili. Na Zbraslavi bylo tělo přeneseno do úplně nového kostela, zasvěceného Panně Marii, kde proběhly bohoslužby. Další den splnil opat Konrád svůj slib: sloužil mši za zemřelého, načež bylo tělo s pozlacenými korunovačními klenoty položeno do hrobky před oltářem. Hrob přikryla kamenná deska se sochou (představovala nejspíš ležícího krále), tu pak nahradila kovová.

ⁱ JAN, Libor. *Václav II.: král na stříbrném trůnu: 1283-1305*. Praha: Argo, 2015, s. 366.

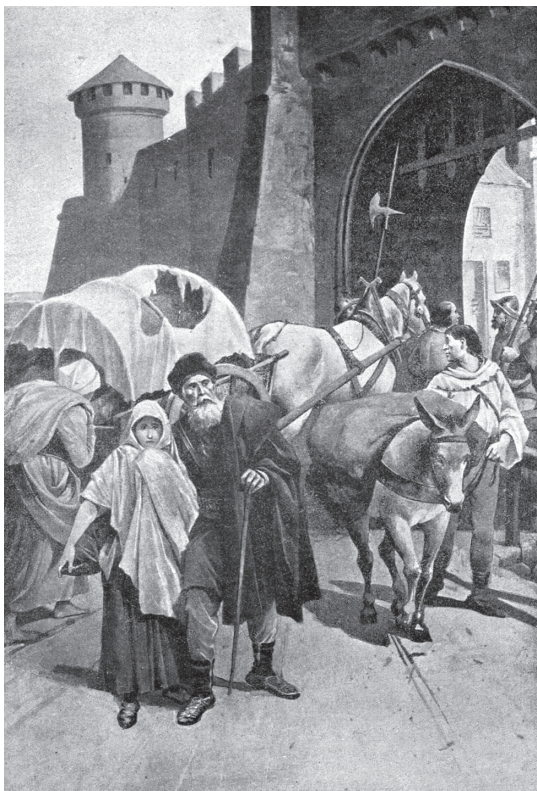
Eliška Přemyslovna

Eliška Přemyslovna je z řady důvodů jednou z nejslavnějších žen celého českého středověku, a to především proto, že se stala matkou nejoblíbenějšího českého panovníka Karla IV. Věru nepocházela z obyčejné rodiny: jejími dědy byli Přemysl Otakar II. a Rudolf I. Habsburský, otcem pak Václav II. Byla zároveň poslední z Přemyslovců na českém trůně.

Její život však nezačal nijak „slavně“: v pěti letech přišla o matku, v sedmi i o otce. Z jejích devíti sourozenců se dožili alespoň rané dospělosti jen tři – přičemž bratr Václav (jako král Václav III.) byl v pouhých šestnácti letech zavražděn. Jak je dobře známo, Eliška se provdala za Jana Lucemburského, ale tento sňatek nepatřil mezi ty dlouhodobě plánované, dokonce se několikrát uvažovalo o Eliščině odchodu do kláštera, případně byl na spadnutí její sňatek s Rudolfem Habsburským, avšak nakonec volba padla na Jana, syna nově zvoleného římskoněmeckého krále Jindřicha VII. Eliška Jindřicha okouzila natolik, že neváhal a schválil její svazek s o čtyři roky mladším, teprve čtrnáctiletým Janem. Svatba proběhla roku 1310 a korunovace přišla o rok později.

Nic ovšem nebylo nakonec tak růžové, jak to původně vypadalo – Eliška s Janem si příliš nerozuměli, on utrácel a České zemi se nevěnoval, Eliška neustále zažívala konflikty s nevlastní matkou Eliškou Rejčkou... Roku 1319 manželé řešili své spory dokonce vojensky, načež se o dva roky později krátce sblížili po Janově zranění, avšak celkově už bylo manželství v troskách (byť se z něj narodilo celkem sedm dětí).

Eliška Přemyslovna, narozená 20. ledna 1292, zemřela o osmatřicet let později (v den zavraždění svatého Václava) 28. září 1330 v Praze. Příčinou její smrti se zřejmě stala tuberkulóza; stejné onemocnění za-

Eliška Přemyslovna prchá v přestrojení z Prahy
(kresba Věnceslava Černého)

bilo i jejího otce. U umírající byla z celé její rodiny přítomna jen sedmiletá dcerka Anna (původně z dvojčátek, ale její sestra Eliška zemřela už dříve). Manžel Jan Lucemburský dlel v té době v Tyrolsku a nevrátil se ani na pohřeb; o čtyři roky později se oženil znovu. Po Eliščině smrti se začalo vyzvánět, zpívaly se velebné zpěvy, její tělo několik dní nosili šlechtici po pražských kostelech, až je nakonec pohřbili v klášteře na Zbraslavi. Eliška měla zájem o náboženství a církev, založila

Karel IV. u hrobu své matky v klášteře Zbraslavském (kresba Stanislava Hudečka)

klášter svaté Anny na Újezdě, snažila se o svatořečení Anežky České a zejména v závěru svého života se zanícením sbírala ostatky svatých. Zbraslavský klášter jako místo svého posledního odpočinku by schvalovala, protože jeho dostavbu osobně podpořila.

Třetího června 1926 byly Eliščiny ostatky pohřbeny znovu na téměř místě do nové hrobky, kterou vytvořil sochař Jan Štursa. Předtím byly ostatky všech pohřbených na tomto místě antropologicky zkoumány a identifikovány – jednalo se o Václava II., jeho dceru Elišku Přemyslovnu a její malou dceru Elišku. Roku 1991 byly exhumace, výzkum a zpětné uložení ostatků zopakovány.

Karel IV.

Pohřeb Karla IV. byl stejně velkolepý jako panovníkova dodnes neutuchající sláva. Sloužil za jakýsi vzor velkého státního pohřbu nejméně do druhé poloviny 19. století.

Karel IV., narozený 14. května 1316 a pokřtěný jako Václav, je právem považován za výjimečného panovníka a význačnou osobnost nejen českých, ale i světových dějin.

Ačkoliv za jeho vlády došlo v našich zemích k rozkvětu, postihly je i špatné události; uveďme pro příklad, že když Evropou zmítala velká morová epidemie (1348-1349) – a protože příčina nemoci nebyla tehdy známá – někteří obviňovali Židy z otrávení vody ve studnách, což posloužilo jako záminka k nechvalně známým pogromům, kdy jinak osvícený Karel předem promínil zločiny proti židovské menšině. Jemu samému se morová nákaza vyhnula, v říjnu 1350 jeho život

Busta Karla IV. z dolního triforia
Svatovítského chrámu

Rakev Karla IV. (uprostřed); nalevo vidíme rakev s ostatky jeho manželky, napravo (s typickým ledňáčkem a točenicí) tu, která patří Václavu IV.

přesto visel na vlásku. Pravděpodobně při turnaji utrpěl zranění čelisti a krční páteře, takže na nějakou dobu dokonce ochrnul. Nakonec se sice zotavil, ale pohyblivost jeho krku byla omezená a ještě mladý král začal chodit shrbeně. Později ho v pohybu omezovala také dna.

Na podzim roku 1378 si již dvaasedesátiletý Karel velmi nešťastně zlomil krček stehenní kosti, byl upoután na lůžko a k tomu dostal zápal plic. To už jeho organismus nevydržel, a císař zemřel v noci 29. listopadu 1378. Tato zpráva se bleskově rozšířila po celé Evropě. Jeho tělo bylo balzamováno a oblečeno do františkánského hábitu, jak si to sám král kdysi přál. Tak bylo vystaveno po jedenáct dní v audienční síni

královského paláce, zatímco ve všech kostelích byly zpívány žalmy. Smuteční obřady začaly 11. prosince a trvaly celé čtyři dny. Pohřební průvod čítající asi sedm tisíc osob byl složený z téměř pěti set měšťanů, oděných v černé barvě a nesoucích svíce. Za nimi následovali dvorští služebníci, zástupci škol, studenti, duchovenstvo i heroldi nesoucí symboly všech zemí, jimž král a císař vládl. Následovali je nejvyšší šlechtici s márami, na nichž ležela rakev. Tělo Karla IV. bylo oblečeno do purpurového pláště a na hlavě měl císařskou korunu, další odznaky moci ležely vedle něj. Procesí pravděpodobně uzavíral nový král Václav IV. Tento průvod se vydal směrem ke chrámu sv. Víta a po pobožnosti se odebral na Malou Stranu. U dnešního Karlova mostu máry převzali konšelé, od kláštera sv. Klimenta je pak neslo dalších třicet měšťanů a jiných třicet od kláštera v Emauzích na Vyšehrad, kde byla v noci rakev vystavena. Následně byla k vidění v kostele sv. Jakuba na Starém Městě a kostele Panny Marie pod řetězem. Dne 14. prosince se ostatky vrátily do chrámu sv. Víta. Některé předměty použité při smutečních ceremoniích byly rituálně obětovány, například baldachýn, císařův štít, prapory atp. Při mši spočíval mrtvý král ve zlatém plášti v cínové rakvi. Následovaly smuteční řeči, v nichž poprvé padlo označení Karla coby „otce vlasti“.

Dne 16. prosince bylo královo tělo opět převlečeno do prostého roucha; na hlavě měl dřevěnou korunu a takto byl uložen do jednoduché rakve. Ta byla umístěna do královské hrobky uprostřed chóru svatovítské katedrály po boku Karlových tří dávno zesnulých manželék. Později – není známo kdy – bylo tělo převlečeno do honosnějšího oděvu a také rakev se dočkala zdobnější proměny. Z Karlova původního náhrobku se bohužel nic nedochovalo.

Ladislav Pohrobek

Král Ladislav Pohrobek patří mezi panovníky, které jsou známi spíše svým úmrtím než svou vládou. Nakonec i jeho jméno zní výmluvně – narodil se čtyři měsíce po smrti svého otce Albrechta II. Habsburského. Ten zemřel ve věku dvaadvaceti let na úplavici ve vojenském táboře. Matka Alžběta byla dcerou kontroverzního českého krále Zikmunda Lucemburského – ani toho však malý Ladislav nestihl poznat. A jeho matka zemřela ve třiatřiceti letech v dnešním Maďarsku, přičemž není jasné, zda nebyla dokonce otrávena. Chlapci byly tehdy pouhé dva roky.

Ani začátky Pohrobkovy faktické vlády nebyly zrovna úspěšné, což je celkem pochopitelné; sedmnáctiletý mladík si jen těžce získával autoritu mezi věčně rozhádanými mocenskými stranami. Po neúspěchu v Uhrách si zvolil za své sídelní místo Prahu a těšil se i na svatbu s krásnou francouzskou princeznou Magdalénou... avšak onemocněl, trpěl horečkami a po třech dnech záhadně zemřel (Magdaléna se posléze dožila 51 let).

Ladislavovo tělo bylo poseto hematomy, modřinami, které vypadaly jako morová nákaza nebo reakce organismu na jed, což rozvířilo všelijaké spekulace. Pochopitelně nejčastěji byl ze smrti mladého krále obviňován zemský správce Jiří z Poděbrad, který s ním měl dobrý vztah, ale blízké přátelství prý mohlo být jen maskovanou záští. Byl to právě Jiří, koho k sobě Ladislav povolal těsně před smrtí, aby se mohli rozloučit. Lékaři zkoušeli nemocnému pouštět žilou, podávali protijedy, ale nic nepomáhalo a král zemřel 23. listopadu 1457 mezi třetí a čtvrtou odpoledne.

Smrt andělsky vyhlížejícího krále s dlouhými blond vlasy byla pro poddané šokem. Jeho tělo s rakví bylo vystaveno v Královském paláci. Mrtvého panovníka „zdobily“ maskované tmavé skvrny a podezře

Portrét Ladislava Pohrobka
(neznámý autor, 1457)

nafouklé břicho. Obava z moru byla natolik silná, že lazebníci odmítli tělo balzamovat, avšak návštěvníci zřejmě strach neměli, protože jich dovnitř proudily obrovské davy. Jak dny plynuly, nikdo další morem neonemocněl – a je krajně atypické, aby tak infekční nemoc dostal pouze jeden člověk, který přicházel do styku se stovkami lidí. Verze otravy se stávala čím dál populárnější. Jiří z Poděbrad prý nejen toužil po trůnu, ale navíc mu byl velmi zbožný katolík trnem v oku. Dost vážně se spekulovalo, že krále otrávil manželka Jiřího z Poděbrad řepou nebo jablkem, které Ladislav skutečně jedl nedlouho před smrtí. Počátkem dvacátého století se zrodila další teorie o tom, že zemřel na syfilis, jenže tato nemoc byla do Evropy zavlečena pravděpodobně až o několik

Jan Škramlík: Ladislav Pohrobek na smrtelném loži děkuje zemskému správcí Jiřímu Poděbradskému

desítek let později. Ovšem pohlavní chorobou teoreticky trpět mohl, protože i podle seriózních historiků navštěvoval nevěstince.

Pohřební průvod neabsolvoval typickou cestu od kostela ke kostelu; rakev odnesli 25. listopadu přes Staré Město na Pražský hrad do jeho oblíbeného chrámu svatého Víta. V čele průvodu kráčeli řemeslníci se svícemi, za nimi žáci a studenti, mniši, představitelé univerzit, deset mladíků v černém šatu s koňmi v černém suknu, dále kališníci duchovní a Jan Rokycana, rytíři oblečení jako mnichové a nakonec staroměstští konšelé, nesoucí na márách královu mrtvolu. Král měl na hlavě zlatý věnec. Za rakví šel Jiří z Poděbrad a další šlechtici. Pohřeb se neobešel bez několika faux-pas: chudí dostali peníze, které měli odevzdat coby poctiví věřící na církev, ale ponechali si je. Symbolicky měly být zničeny odznaky moci, jenže královský meč byl tak odolný, že se jeho lámání trapně prodlužovalo. Nad královým hrobem měl proslov Jan Rokycana, ovšem řečnil tak dlouho, až musel být napomenut, aby již skončil.¹ Ve dvě hodiny odpoledne byl obřad ukončen.

Rakev s Pohrobkovými ostatky byla od té doby mnohokrát otevřena při nejrůznějších příležitostech – aby byla vyvrácena teorie s otravou,

nebo kvůli výměně rakví. Pozoruhodné přitom bylo, že se jeho tělo rozkládalo neobyčejně pomalu a obzvláště jeho krásné vlasy zůstávaly dlouho dokonale zachovalé.

Nakonec byly roku 1985 ostatky prozkoumány modernější technologií, a závěr je naprosto jednoznačný – král zemřel na akutní leukémii, která zanechala stopy na jeho kostech. Také se zevně projevuje zduřenými místy a hematomy, přesně tak, jak popisují svědci událostí. Přitom průběh nemoci může připomínat pouhou chřipku – a skon je neuvěřitelně rychlý. Zduřelou břišní dutinu lze vysvětlit postižením sleziny, k němuž během akutní leukémie dochází. V důsledku nemoci pak králi selhalo srdce.

ⁱ PAPAJÍK, David. *Ladislav Pohrobek: (1440-1457): uherský a český král*. České Budějovice: Veduta, 2016, s. 211.

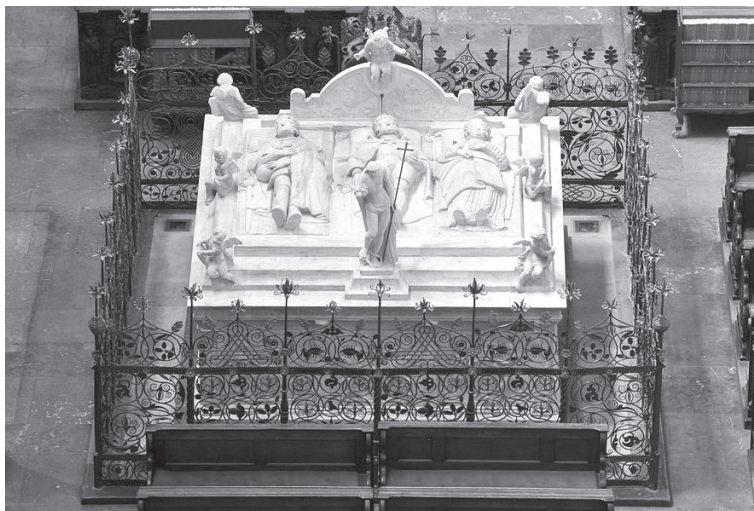
Jiří z Poděbrad

Jiří z Poděbrad se odlišuje od většiny ostatních českých panovníků tím, že se nenarodil do královské rodiny, ale byl do své funkce zvolen z řad šlechticů, a ani po něm nenastoupili na trůn jeho potomci, ale nová dynastie Jagellonců. Byl dvakrát ženatý a měl asi dvanáct dětí, z nichž nejznámější je Hynek, spisovatel, který si často vybíral erotická témata – jeho svatba se konala v únoru 1571, tedy jen pár týdnů před otcovou smrtí; přitom na veselce král ještě hýřil energií.

Jiří z Poděbrad se narodil jen několik měsíců před známou bitvou u Vítkova, v níž husité porazili křižáky – přišel na svět 23. dubna 1420 pravděpodobně přímo v Poděbradech. Jeho otec Viktorín Boček z Kunštátu a Poděbrad působil jako vojenský hejtman. Zemřel, když Jiříkovi bylo teprve šest let; kdyby však žil déle, jistě by byl na svého

Jiří z Poděbrad na kresbě Jana Vilímka

Colinovo královské mauzoleum ve sv. Vítu; pod ním se nachází královská hrobka, v níž je pohřben i Jiří z Poděbrad

syna pyšný – ten se už ve čtrnácti letech účastnil své první bitvy (u Lipan). Během dalších let se stal jedním z vůdců kališníků, dobyl Tábor a zlikvidoval radikální frakci husitů „tábority“.

Jako zemský správce pomohl dosadit Ludvíka Pohrobka na český trůn, korunovace proběhla roku 1453, avšak mladý král zemřel o čtyři roky později a 2. března 1458 byl na jeho místo zvolen všeobecně oblíbený Jiří. Hlavní opozici představovali katolíci, a to hlavně na Moravě, kde si roku 1469 zvolili za krále Jiříkova zetě Matyáše Korvína. Jeho diplomatické schopnosti však budily respekt i v zahraničí.

I z dobových Jiříkových portrétů je zjevné, že ačkoliv byl poměrně mladý (zemřel v padesáti letech), trpěl na tehdejší dobu neobvyklou nadváhou – vyšší hmotnost byla dvojího původu, jednak to byly nahromaděné tekutiny v těle a jednak tuk, který se ukládal asi v důsledku metabolické poruchy. Podle moderního antropologického rozboru ostatků měl také problémy s játry a velký žlučový kámen. Levá část

obličej byla poškozená a zmenšená v důsledku nějakého úrazu v dětství, ale to byl spíše kosmetický problém a patrně to nemělo vliv na Jiříkovo zdraví v dospělosti.

Králově smrti předcházela smrt arcibiskupa Jana Rokycany, kterého s Jiřím pojilo přátelství. Jan byl podstatně starší, již dávno překročil sedmdesátku, utrpěl mrtvici... Když se panovník dozvěděl o přítelově stavu, okamžitě ho navštívil a utěšil. Dne 22. února roku 1571 Jan umírá, ale na pohřeb se král pro vlastní špatný stav nedostavil; již nemohl chodit, nohy vypověděly službu, mozek ještě našťestí ne. O měsíc později, 21. března, naposledy podepisuje písemnosti, projevuje zájem o státní záležitosti, avšak na druhý den, 22. března v deset hodin dopoledne, umírá. Následuje pitva, při níž jsou potvrzeny jaterní a žlučnické potíže.

Královo tělo bylo dva dny vystaveno v paláci, odkud 25. března vyrazil pohřební průvod přes Staroměstské náměstí a Karlův most až na Hrad. Tento obřad nápadně připomínal pohřeb Jiříkova předchůdce Ladislava Pohrobka: rakev byla nesena stejnou cestou, ceremonie zahrnovaly symbolické rituály jako ničení meče, štítu, pečete, praporců atp., i pohřben byl v chrámu svatého Víta blízko těla katolického krále Ladislava. Avšak srdce a vnitřnosti ve stříbrné schránce byly uloženy vedle Jana Rokycany v kališnickém kostele Matky Boží před Týnem v Praze.

Vilém z Rožmberka

Vilém z Rožmberka se narodil 10. března roku 1535 do nesmírně vlivné jihočeské dynastie. Otce ztratil ve čtyřech letech, a od té doby spravoval rožmberské panství strýc Petr V. z Rožmberka, který se pustil do konfliktu s Vilémovou matkou Annou z Rogendorfu, již oddělili od dětí. Nakonec ale byly problémy zažehnány, Vilém úspěšně studoval na internátní škole, strýc zbavil dominium dluhů a rodina se postupně opět spojila. Vilém se stal rožmberským vladařem na jaře roku 1551.

Ve veřejném životě sklízel úspěchy; byl oblíbený u dvora, stal se nejvyšším purkrabím a dokonce existovala šance i na polský trůn. V osobním životě mu však štěstí nepřálo. Dvě jeho manželky zemřely poměrně rychle po svatbě, aniž by zanechaly potomky, a jejich předčasný skon způsoboval u Viléma těžkou depresi, takže se odmítal

Vilém z Rožmberka s řádem Zlatého rouna na výřezu z portrétu z roku 1589

Sloupy z původního mauzolea,
ve kterém byl Vilém z Rožmberka
pohřben v kostele sv. Víta
v Českém Krumlově

znovu oženit, ačkoliv zoufale potřeboval dědice – obzvláště proto, že i jeho bratr Petr Vok byl bezdětný. Nakonec se odhodlal ke třetí svatbě – a tragický scénář se opět opakoval. Až čtvrtá žena Polyxena z Pernštejna ho přežila, ale potomka se Vilém ani v tomto případě nedočkal.

Vilémovo zdraví bylo již delší dobu před smrtí podlomené, trpěl vodnatelností a zřejmě i tuberkulózou. Dne 27. srpna 1592 se mu udělalo špatně a podle všeho zkolaboval. Snažil se dosáhnout úlevy poslechem hudby a pitím vína, kterému jinak podle dobových zmínek téměř vůbec neholdoval. Nakonec zemřel před polednem 31. srpna roku 1592 ve věku padesáti sedmi let v Rožmberském paláci na Praž-

ském hradě. Jeho tělo bylo nabalzamováno a vystaveno v blízkosti Viléma domova, v černě vyzdobeném kostele sv. Jiří, kde byly také po čtyři měsíce slouženy zádušní mše. Skon Viléma z Rožmberka byl pro obyvatele Českých zemí nepříjemnou novinou – nejen proto, že patřil k umírněným a spravedlivým politikům, ale i z toho důvodu, že se obávali, že po jeho odchodu nastanou pro zemi špatné časy.

Pohřeb – jeden z největších českých pohřbů století – začal až 26. října. Velký slavnostní průvod, čítající tisíce lidí, směřoval do malostranského kostela sv. Tomáše, odkud druhý den rakev v zeleném aksamitu pokračovala na své cestě do Českého Krumlova, kam dorazila 3. listopadu. V čele průvodu byli jezuitští žáci, připomínající rekatolizaci Čech a Vilémovu konfesi. Zúčastnili se i významní čeští šlechtici. Do 10. listopadu bylo tělo vystaveno v kostele Božího Těla, potom bylo přeneseno do farního kostela sv. Víta, kde bylo pohřbeno v cínové rakvi vedle Vilémovy třetí manželky Anny Marie Bádenské. Rakev byla zdobená krucifixem a po stranách měla šest držadel. Mladší bratr Petr Vok nechal pro Viléma zhotovit dnes již neexistující náhrobek se symbolem rožmberského obrněného jezdce. Pomník se však paradoxně rozhodli zničit jezuité, jež Vilém štědře podporoval, protože nabyli názoru, že náhrobek je příliš skvostný na to, aby připomínal „jen“ světského vladaře. Záhadou je dodnes i to, proč si vlastně Vilém pro místo svého posledního odpočinku vybral právě tento kostel, a nikoliv rodinnou hrobku ve Vyšším Brodě.

V roce 1784, v souvislosti s přestavbami v kostele sv. Víta, byl definitivně srovnán se zemí Vilémův náhrobek, ale ani jeho ostatky nezůstaly nedotčeny – byly znovu pohřbeny ve dřevěných rakvích dost nepietním způsobem, přičemž původní rakve byly prodány coby kovový materiál. V dražbě byl rovněž zpeněžen Vilémův řád Zlatého rouna, vyjmutý z rakve.¹

¹ UBÍKOVÁ, Anna. *Vilém z Rožmberka 1539-1592 [sic]*. Český Krumlov: Okresní vlastivědné muzeum, 1992, nestránkováno.